

ENHET
Enheten för Avtalsfrågor
HANDLÄGGARE
Sofie Rehnström

DATUM
2019-06-03
ERT DATUM
2019-03-07

DIARIENUMMER
20190097
ER REFERENS
Ju2019/00886

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten
103 33 Stockholm

Kamerabevakning i kollektivtrafiken – ett enklare förfarande (SOU 2019:8)

LO ställer sig kritisk till lagförslaget.

LO vill betona att LO inte på ett principiellt plan har något emot kamerabevakning på allmän plats och i kollektivtrafiken. Men med utgångspunkt i utredarens och aktörernas resonemang, om behoven av kamerabevakning och den tveksamma effekten av densamma, vägt mot den stora risk för integritetskränkningar för medborgare och anställda som föreligger, anser LO att det inte finns skäl att ta bort tillståndskravet. Erfarenhetsmässigt vet LO att när möjligheten att använda sig av digital övervakning föreligger tenderar den att bli den enda åtgärd som vidtas. Dessutom är det inte ovanligt att den används som skäl att dra ner på bemanningen på arbetsplatser.

LOs uppfattning är att kamerabevakning bör vara en del av ett flertal åtgärder som måste vidtas för att förebygga brottlighet och störande av allmän ordning samt hot och våld mot de anställda i kollektivtrafiken.

Datainspektionen har motsatt sig utökade undantag från tillståndsförfarandet (s. 118 f.f.). LO instämmer i Datainspektionens resonemang.

Ett slopande av tillståndsförfarandet innebär bland annat att möjligheterna för tillsynsmyndigheten att utöva tillsyn av GDPRs regelverk i kollektivtrafiken i realiteten kommer att vara mycket små jämfört med den potentiella risken för integritetskränkningar av medborgare och anställda. Utredaren och de tillfråga aktörerna synes dessutom utgå från att kamerabevakning kommer att öka kraftigt om tillståndskravet tas bort. Detta är en tveksam slutsats, GDPRs regelverk gäller och ska uppfyllas vid varje tillfälle.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Betänkandet innehåller en kartläggning av de olika aktörernas inställning till tillståndsfrågan. Genomgående har de ansett att tillståndskravet är administrativt betungande och att ett undantag från tillståndsplikten skulle underlätta för aktörerna. LO har svårt att tänka sig en situation där svaret på den frågan hade blivit ett annat. LO vill därför betona att de tolkningar och avvägningar som ska göras enligt GDPR är grannliga och kräver mycket av arbetsgivaren. Detta kombinerat med tillsynsmyndighetens bristande resurser att övervaka lagstiftningen innebär enligt LOs uppfattning att risken för att regelverket inte följs är stor.

Betänkandet innehåller även en genomgång av olika studier och undersökningar om resenärernas uppfattning om upplevd trygghet och förekomsten av kamerabevakning i kollektivtrafiken. Klart är att resenärerna är positivt inställda till övervakning och att den upplevda tryggheten ökar vid sådan. Vidare finns en forskningsgenomgång av övervakningens faktiska effekt på brottsligheten. Av den framgår att övervakning som enda åtgärd för att förhindra brottslighet inte har någon märkbar effekt. LO instämmer i utredarens uppfattning att ökad kamerabevakning inte kommer att minska förekomsten av de hot, kränkningar och det våld som de anställda inom kollektivtrafiken utsätts för eftersom det oftast är frågan om affektvåld. Däremot framgår av forskningsgenomgången att kamerabevakning i kombination med andra åtgärder har en tydlig förebyggande effekt. Sådana åtgärder är exempelvis ökad personaltäthet i kollektivtrafiken och ökad polisnärvaro.

LO hade önskat ett resonemang om vad som inträffar när den ”upplevda tryggheten” hos resenärerna konfronteras med verkligheten i form av brottslighet och störningar av den allmänna ordningen. Hur påverkar det medborgarnas agerande, användande av kollektivtrafiken och tilltron till det offentliga?

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Sofie Rehnström

